

Комунальний заклад
«Запорізький обласний
інститут післядипломної
педагогічної освіти»
Запорізької обласної ради

Сучасні заклади
освіти

МІЖНАРОДНА
ВИСТАВКА

ТЕМАТИЧНА НОМІНАЦІЯ

Науково-методичний супровід
професійного розвитку педагога в
умовах воєнного стану

ТЕМА КОНКУРСНОЇ РОБОТИ

Професійний розвиток педагогів закладу
дошкільної освіти: сучасні підходи в умовах
воєнного часу

АВТОРИ ДОСВІДУ

Цілуйко Катерина Сергіївна,
директор

Кохан Юлія Іванівна,
вихователь-методист

Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) № 90 «Волошка»
Запорізької міської ради

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК

Варецька Олена Володимирівна,
професор кафедри початкової освіти,
проректор з науково-методичної роботи комунального
закладу «Запорізький обласний інститут післядипломної
педагогічної освіти» Запорізької обласної ради,
доктор педагогічних наук, професор

Запоріжжя
2024

Актуальність і перспективність. Кожна особа реалізує своє право на освіту впродовж життя у формальній, неформальній та інформальній освіті. Про це йдеться у ст. 8 Закону України «Про освіту» (2017) [14]. Це у повній мірі стосується й освітян, адже їх якісна освіта як умова безперервного професійного розвитку стала одним із головних чинників успіху, а педагог - одночасно і об'єктом, і провідником цих змін. Про це зазначається в Концепції розвитку педагогічної освіти, затвердженої наказом МОН України №776 від 16.07.2018 [12].

Більш того, запровадження сучасних альтернативних моделей професійного та особистісного розвитку педагогів (зокрема й дошкільної освіти), які є підґрунтям впровадження, декларується у Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (далі по тексті - НУШ) (2016) на період до 2029 року [15]. Остання важлива як основа наступності між дошкільною та початковою освітою.

Державою унормовано Порядок підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників» [11]. Для цього педагогічні працівники мають право самостійно обирати конкретні форми, види, напрями та суб'єктів надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації з урахуванням вимог Професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» (2021) (п.2.2, п.3), особистісних і професійних інтересів та рівня сформованості їхніх професійних компетентностей (п. 7). Мінімальна кількість годин підвищення кваліфікації становить 120 - за п'ять років [16].

Станом на сьогодні період воєнного часу вимагає поглибленої організаційної, методичної та ресурсної підтримки педагогів закладів освіти, зокрема й дошкільної. Враховуючи методичні рекомендації, викладені у Листі МОН України № 1/12490-23 від 21.08.23 року «Про окремі питання діяльності закладу дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році», зміни в форматах надання освітніх послуг, переформатування дошкільної освіти у безпековій

площині, нові рівні відповідальності вимагають від керівників і педагогів сучасних компетентностей та компетенцій, безперервного професійного розвитку й підвищення кваліфікації [13].

У цьому контексті нас зацікавили дослідження, проведені Комунальним закладом «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради щодо організації роботи в закладах освіти в умовах воєнного часу з використанням технологій дистанційного навчання. Як зазначено О. Хаустовою, найбільший відсоток серед запитів на підвищення кваліфікації отримав розвиток компетентності в галузі Інформаційно-комунікаційних технологій (далі по тексті – ІКТ), організації дистанційного навчання в період воєнного часу (36,7%), а також нагальної потреби щодо розробок навчальних матеріалів, інтерактивних вправ, презентацій для дистанційного навчання (23%) [21].

Отже, *актуальність роботи* над темою: «Професійний розвиток педагогів закладу дошкільної освіти: сучасні підходи в умовах воєнного часу» впливає із необхідності розвитку професійної компетентності вихователя, її складників, зокрема інформаційно-комунікаційної, необхідної для ефективної роботи з сучасними методиками навчання та використання інноваційних педагогічних технологій в освітньому процесі, особливо за воєнного стану.

Перспективність подальшої роботи обумовлена потребою в професійному розвитку педагогів, що дозволить забезпечити стабільність і неперервність освітнього процесу роботи закладу в умовах воєнного стану за дистанційного режиму роботи з використанням технології дистанційного навчання.

Теоретичні основи. Останнім часом з урахуванням змін у світовому освітньому просторі дослідники спрямували зусилля на пошук шляхів ефективного безперервного професійного розвитку освітян, що, безперечно, залежить від удосконалення професійної підготовки [2]. Небезпідставним є те, що у 1965 році на форумі ЮНЕСКО французький вчений П. Ленгранд обґрунтував концепцію безперервної освіти, адже «майбутнє освіти...залежить від розвитку освіти дорослих» [18], а на Лісабонському саміті Ради Європи у 2000 році

прийнято «Меморандум освіти протягом життя», в якому визначено, що безперервна освіта охоплює: отримання ступенів та дипломів у вільний час; професійні курси, в тому числі з метою підвищення кваліфікації персоналу; освіти для дорослих; другу освіту [4] тощо. На початку ХХІ ст. важливого значення набула освіта дорослих, її спрямованість на розвиток особистісного, інноваційного потенціалу кожного дорослого члена суспільства [6]. В Україні ж основні елементи, роль та методологічні питання концепції Life Long Learning (далі – LLL) – освіти впродовж усього життя розглядали такі науковці, як Л. Даниленко, Н. Клокар, Н. Протасова, Л. Пуховська, В. Олійник, Т. Сорочан, Т. Сущенко, О. Хаустова та ін.. Проте не втратила актуальності й педагогічна спадщина В. Сухомлинського щодо професійного розвитку й саморозвитку, адже «в процесі самоосвіти формуються індивідуальні риси особистості, виробляється індивідуальний стиль розумової праці» [5].

З'ясуємо зміст понять «розвиток», «професійний розвиток», «професійний розвиток вихователя». У сучасному тлумачному словнику української мови [10] «розвиток» тлумачиться як ступінь освіченості, культурності, розумової, духовної зрілості». О. Варецька розглядала розвиток як процес «формування особистості як соціальної якості індивіда в результаті його соціалізації і виховання» [3, с. 201], а В. Москаленко – як процес для формування уміння орієнтуватись у непередбачуваних ситуаціях, таку собі «техніку існування» [8, с. 182]. Професійний розвиток за Л. Пуховською «відбиває розвиток людини в її професійній ролі» [17, с.8].

Як розвиток, так і професійний розвиток науковці презентують як процес. Щодо професійного розвитку, те це, зокрема, опанування педагогами нових знань, умінь, методик, технологій у сфері професійної діяльності на основі культурних, гуманістичних та демократичних цінностей, набуття нових компетентностей, що характеризується позитивною динамікою показників професіоналізму особистості та діяльності (Т. Сорочан) [20], який характеризує якісні зміни на шляху «становлення кваліфікованого спеціаліста, професіонала, особистості з акмеологічною позицією, який проходить певні періоди, зокрема професійної

адаптації, набуття емпіричного досвіду, формування і вдосконалення педагогічного професіоналізму, творчого самовираження і самореалізації, педагогічної майстерності» (В. Сидоренко) [19], творчий процес, результатом якого стають особистісні новоутворення, реорганізація наявного досвіду, формування нових комбінацій знань, умінь, продуктів тощо (О. Хаустова) [22].

У контексті нашого дослідження важливими є тлумачення В. Хрипун щодо професійного розвитку педагогічних працівників закладу дошкільної освіти (далі по тексту – ЗДО) як «свідомого, цілеспрямованого процесу набуття професійної компетентності й розвитку професійно значущих якостей у відповідності до зовнішніх соціальних вимог, умов професійної діяльності та власної мотиваційної спрямованості педагога» [23, с.9] та професійного розвитку вихователя ЗДО (за Л. Міндою) як процесу «прогресивного поступу у певній сфері діяльності (обраній професії), що дозволяє повною мірою реалізувати власні професійні можливості на основі наявних фахових знань, умінь, навичок, особистісних якостей та супроводжується безперервним саморозвитком педагога для задоволення існуючих освітніх, суспільних та особистісних запитів і потреб» [7].

Отже, професійний розвиток вихователя є свідомим, цілеспрямованим та творчим процесом, який спрямований на набуття професійних компетентностей, характеризується якісними змінами у становленні педагога й вимагає пристосування до швидких змін соціальної реальності. При цьому, важливим, як зауважує Г. Назаренко, є особистісна орієнтованість, самостійність, умотивованість навчання, опертя на життєвий і практичний досвід, а також саморозвиток професійної компетентності, зокрема й вихователів закладів дошкільної освіти [9].

Небезпідставно Г. Назаренко констатує, що розуміння сутності самої професійної компетентності, а також її структури, впливає на подальші дії щодо її розвитку [9], особливо в умовах воєнного стану. З огляду на думки щодо структури професійної компетентності, з опертям на Закон України «Про освіту» [14], Концепцію «НУШ» [15], дослідження Л. Костіної (2012), К. Осадчої (2010) виходимо із розуміння її як узагальнювальної, єдиного цілого, одним

із обов'язкових складників якої є інформаційно-цифрова компетентність як «уміння діяти за алгоритмом та складати алгоритми» [15] чи інформаційна (за Г.Назаренко, 2018) як «здатність до застосування інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності та повсякденному житті, раціональне використання ІКТ при розв'язуванні завдань дошкільної освіти, пов'язаних з опрацюванням інформації, її пошуком, систематизацією, зберіганням, поданням та обміном; здійснювати власний професійний розвиток за допомогою засобів ІКТ» [9, с.82].

Більш того, Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти» зобов'язує оволодіти загальними та професійними компетентностями. Серед останніх – інформаційно комунікаційна як «здатність орієнтуватися у професійному просторі, ефективно використовувати ІКТ та електронні освітні ресурси в професійній діяльності, дотримуватися правил безпечної поведінки в цифровому середовищі», що забезпечує професійний розвиток та самовдосконалення [16, с.8].

Новизна у педагогічній практиці полягає у розробленні цільового проєкту із впровадження ІКТ в освітній процес закладу дошкільної освіти для професійного розвитку педагогів.

Інноваційний потенціал виставкової роботи: *комбінаторний.*

Провідна педагогічна ідея - формування інформаційно-комунікаційної компетентності вихователів на основі засвоєння ними необхідних навичок у користуванні ІКТ, які допоможуть ефективно організувати освітній процес в умовах воєнного часу.

Мета роботи полягає в теоретичному обґрунтуванні та розробленні заходів, спрямованих на професійний розвиток педагогів-дошкільників, а саме їхньої інформаційно-комунікаційної компетентності, необхідної для підвищення ефективності освітнього процесу за воєнного стану.

Завдання:

1. Проаналізувати та узагальнити наявні наукові джерела, навчально-методичне забезпечення, практичний досвід роботи, що стосується

професійного розвитку педагогів закладу дошкільної освіти, а саме їхньої інформаційно-комунікаційної компетентності.

2. Встановити рівень інформаційно-комунікаційної компетентності вихователів та використання ними ІКТ у професійній діяльності.

3. Розробити цільовий проєкт та спланувати роботу вихователів щодо підвищення їхньої інформаційно-комунікаційної компетентності.

4. На підставі результатів самооцінювання визначити ефективність розробленого цільового проєкту, форм та інструментів для формування інформаційно-комунікаційної компетентності вихователів.

Зроблено припущення, що виконання цих завдань стимулюватиме та підтримуватиме постійний розвиток педагогів, поліпшуватиме якість надання освітніх послуг, сприятиме створенню професійного середовища.

Тривалість роботи над темою. Робота здійснювалася у чотири етапи (2021-2024):

I етап - *теоретично-діагностичний* (2021): збір та аналізування теоретичних основ, встановлення рівня інформаційно-комунікаційної компетентності вихователів та використання ІКТ в професійній діяльності для окреслення наявних потреб, проблем та можливостей.

II етап - *проєктувальний* (2022): розроблення цільового проєкту (Додаток 1) та плану дій щодо його реалізації на основі технології дистанційного навчання.

III етап - *формувальний* (2022/2023 - 2023/2024 н.р.): активне втілення цільового проєкту.

IV етап - *рефлексивно-оцінювальний* (2024): аналізування результатів роботи, самооцінювання та визначення подальших напрямів діяльності.

Зупинимось більш детально.

Технологія реалізація досвіду роботи

I етап (*теоретично-діагностичний*) передбачав вивчення та аналізування наявних наукових джерел, навчально-методичного забезпечення, практичного досвіду роботи, що стосувався професійного розвитку педагогів закладу дошкільної освіти. Крім цього паралельно адміністрацією проводилося

оцінювання рівня розвиненості інформаційно-комунікаційної компетентності (викладено на с.5). За результатами проведеного опитування з'ясовано, що 80% педагогічного колективу вміє користуватись комп'ютером, зокрема 57% педагогів користуються ІКТ у їхній діяльності більше 5 років, а 43% - до 3 років. Разом з тим, жодний з опитуваних досконало не використовує можливості комп'ютера.

З'ясувалось також, що педагоги тривалий час працювали над розвитком мовленнєвих, а саме лінгвориторичних навичок. Як підсумок - розроблено парціальну програму з розвитку лінгвориторичних навичок у дітей дошкільного віку «Мудрослов» та оприлюднено посібник «Маленький оратор» до цієї парціальної програми. Поруч з тим, під час впровадження означеної парціальної програми всім іншим компетентностями, як педагогів, так і дітей приділялося менше уваги.

Щодо готовності до удосконалення власних компетентностей, то 20% висловили готовність до оволодіння навичками роботи з комп'ютером, 50 % - новими функціями смартфона, планшета, 10% - удосконалити навички роботи в мережі Інтернет, 30% - навчитися розробляти власні навчальні матеріали, 30 % - повністю переосмислити роль педагога, 70% - опанувати концепцію співпраці в системі «педагоги - батьки «вихованці».

Результати аналізу рівня інформаційно-комунікаційної компетентності та використання ІКТ вихователями в їхній професійній діяльності, вмотивованості підтвердили думку про те, що необхідно розпочати зі зміни уявлення про роль сучасного педагога. Перш за все, потрібно звернути увагу на важливість активного використання інновацій в освітньому процесі, постійного саморозвитку та адаптації до сучасних вимог у сфері освіти, поліпшення інформаційно-комунікаційної компетентності вихователів щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій в професійному та повсякденному житті. Зауважимо, що вмотивованість до самовдосконалення стали важливою умовою, адже від цього залежить продуктивність роботи на відстані, баланс часу та розподіл завдань, впровадження нових ідей.

Тому **на II етапі** (*проектувальному*) розроблено цільовий проєкт, спрямований на формування у педагогів інформаційно-комунікаційної компетентності, механізм його реалізації, створено банк навчально-методичного забезпечення.

У лютому 2022 року плани діяльності ЗДО скоригувало повномасштабне вторгнення РФ та введення воєнного стану на всій території України, перехід закладів дошкільної освіти у дистанційний режим роботи. Це обумовило необхідність організації освітнього процесу у незвичному для педагогів-дошкільників онлайн форматі, що і визначило першочерговість підвищення інформаційно-комунікаційної компетентності.

Попри набутий перший досвід стосовно впровадження технологій дистанційного навчання в освітній процес, отриманий педагогами дитячих садочків в період епідемії COVID-19, часу для адаптування часу було обмаль, оскільки карантинні обмеження в ЗДО тривали недовго. Навчання організовано за допомогою груп у Viber, куди вихователі копіювали покликання на заняття або ролики мультфільмів, знайдені в Інтернеті. Зв'язок з батьками підтримувався також виключно у цих загальних чатах. Означене впливало на якість навчання та не дозволяло в повній мірі виконувати вимоги Базового компонента дошкільної освіти [1] і потребувало підвищення кваліфікації вихователів не тільки з причини необхідності швидкого опанування електронними платформами, онлайн-сервісами та інструментами для здійснення освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання. Крім цього, для забезпечення неперервності навчання та підтримки розвитку дітей, необхідно було розвивати навички ефективної взаємодії з дітьми у віртуальному середовищі, збереження психологічного комфорту та безпеки всіх учасників освітнього процесу під час кризових ситуацій, здатність працювати в умовах невизначеності та стресу.

Умови, які потрібно було створити для комфортного та якісного підвищення кваліфікації, це - гнучкість місця, часу, темпу та траєкторії навчання.

За короткий проміжок часу вихователі мали стати експертами з підготовки та проведення занять у віртуальному форматі, тобто операторами, режисерами,

програмістами, що означало перетворити своє реальне життя на занурення у віртуальну професійну діяльність; психологами, які вміють ефективно розпізнавати та реагувати на психологічні потреби дітей, допомагати їм долати стрес, тривогу та емоційні труднощі, створювати сприятливу психологічну атмосферу для навчання та розвитку в умовах невизначеності та нестабільності.

Для організації швидкого набуття компетентностей і навичок, потрібних для здійснення освітнього процесу через екран монітора, підібрати та поєднати різні види здобуття освіти, вибудувати власну траєкторію навчання для кожного педагога окремо, при цьому запобігти професійному вигорянню розроблено цільовий проєкт щодо формування у педагогів інформаційно-комунікаційної компетентності (Додаток 1). Основні завдання цільового проєкту викладено у таблиці 1.

Таблиця 1

Основні завдання цільового проєкту

Завдання	Діяльність
Практичне опанування педагогами ІКТ, підвищення цифрової грамотності	- робота з електронними документами та електронною поштою; - створення роздаткового матеріалу (наочності); - використання ресурсів мережі інтернет (пошук та опрацювання інформації); - розміщення особистих методичних напрацювань на онлайн-платформах; - створення презентацій, відеороликів; - використання засобів управління освітнім процесом та її планування

Продовження таблиці 1.

Створення та систематичне оновлення банку інформаційних ресурсів на допомогу педагогам	- підбір навчальних посібників, уроків, планів занять, методичних рекомендацій, навчальних програм тощо; - створення та використання електронних бібліотек, відеоуроків, інтерактивних завдань та інших цифрових матеріалів для доступу з будь-якого пристрою з інтернетом
Розширення використання інформаційно-комунікаційних та мережевих технологій в освітньому середовищі	- розроблення ефективних форм та рекомендацій щодо використання сучасних педагогічних методик, технік навчання та оцінювання; - підбір платформ для онлайн-навчання, віртуальних класів, автоматизація процесів оцінювання та звітності; - використання електронних систем для збору, оброблення аналізування даних моніторингу щодо дітей дошкільного віку, автоматизація процесів формування звітності для адміністрації та батьків
Створення і функціонуванням віртуального методичного кабінету	- підбір та апробація спеціалізованих платформ для створення віртуального методичного кабінету, що сприятиме зручному доступу до методичних матеріалів; - забезпечення: - взаємодії педагогів між собою, обміну досвідом роботи, коментування та обговорення методичних матеріалів; - персоналізації вмісту, можливості пошуку за ключовими словами або темами; - доступу до курсів підвищення кваліфікації, вебінарів, тренінгів та інших заходів міжкурсового періоду щодо професійного розвитку

На **III етапі** (*формульованому*) – почалася реалізація цільового проєкту. Підвищення інформаційно-комунікаційної компетентності педагогами розпочалось із проходження практичного курсу Google Digital Tools for Education/ Цифрові інструменти Google для освіти, за результатами якого всі педагоги отримали сертифікати базового та середнього рівня, а заклад набув статусу «Заклад освіти – учасник програми Google for Education».

З огляду на те, що Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти» [16] висуває високі вимоги до професійної компетентності педагога, це вимагає підвищення його кваліфікації, але не в традиційному розумінні прирощення у нього професійних знань, умінь та навичок, а розширення професійного простору як показника його професійної компетентності.

Ми виходили з того, що однією з основних переваг цифровізації у дошкільній освіті є збагачення освітнього процесу інтерактивними іграми, віртуальними екскурсіями, спеціальними програмами й додатками.

Відпрацювання практичних навичок педагогів після курсу Google Digital Tools for Education/ Цифрові інструменти Google для освіти дозволило значно спростити рутинну роботу педагогів, таку як складання перспективних календарних планів, звітів тощо. Так, робота з віртуальною дошкою Padlet дозволила систематизувати навчальні матеріали та розвантажити батьківські чати; опанування онлайн-сервісів для створення інтерактивного контенту допомогли подавати навчальний матеріал у цікавому форматі; ознайомлення з відео- та графічними редакторами дало змогу створювати авторський навчальний контент, підвищити ефективність освітнього процесу.

Вихователі нашого закладу освіти впродовж 2022/2023 та 2023/2024 н.р. ознайомлювалися з цими технологіями та, наразі, вміють ефективно використовувати їх для підтримки розвитку дітей у різних сферах, таких як мовлення, математика, творчість та соціальні навички.

Удосконалення навичок стосовно ефективної організації освітнього процесу відбувалося під час самоосвіти педагогів. Хоча вихователі самостійно обирали конкретні форми, види, напрями та суб'єктів надання освітніх послуг

з підвищення кваліфікації, але все ж для структуризації цієї роботи для педагогів-дошкільників розроблено орієнтовний план самоосвіти (Додаток 2).

Під час **IV етапу** (*рефлексивно-оцінювального*) проведено самооцінювання педагогів. Найбільше нас цікавили результати опитування «Оцінка інформаційно-комунікаційної компетентності педагога» стосовно самооцінювання педагогів за допомогою листів самооцінювання, розроблених на основі Професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» [16, с.8], для подальшого розроблення індивідуальної траєкторії розвитку (Додаток 3). Аналізування даних дозволило отримати інформацію стосовно того, як саме педагоги підвищували кваліфікацію щодо впровадження і використання ІКТ.

Як видно з рис.1, 44,4% вихователів пройшли курси підвищення кваліфікації, 44,4 % – курси комп'ютерної грамотності, 77,6 % надали перевагу самоосвіті, 66,7% – обмінювалися досвідом з колегами.

Рис. 1. Результати опитування щодо підвищення рівня інформаційно-комунікаційної компетентності

За результатами самооцінювання щодо вміння використовувати можливостями комп'ютера, 77,8 % педагогів мають достатній рівень навичок роботи з комп'ютером, 11,1 % – середній рівень та 11,1% – високий.

Систематично використовують ІКТ в професійній діяльності 100% педагогів, удосконалюють форми та методи роботи з використанням ІКТ - 77,8%, опанували на високому рівні та навчають інших - 11,1% опитуваних (рис. 2).

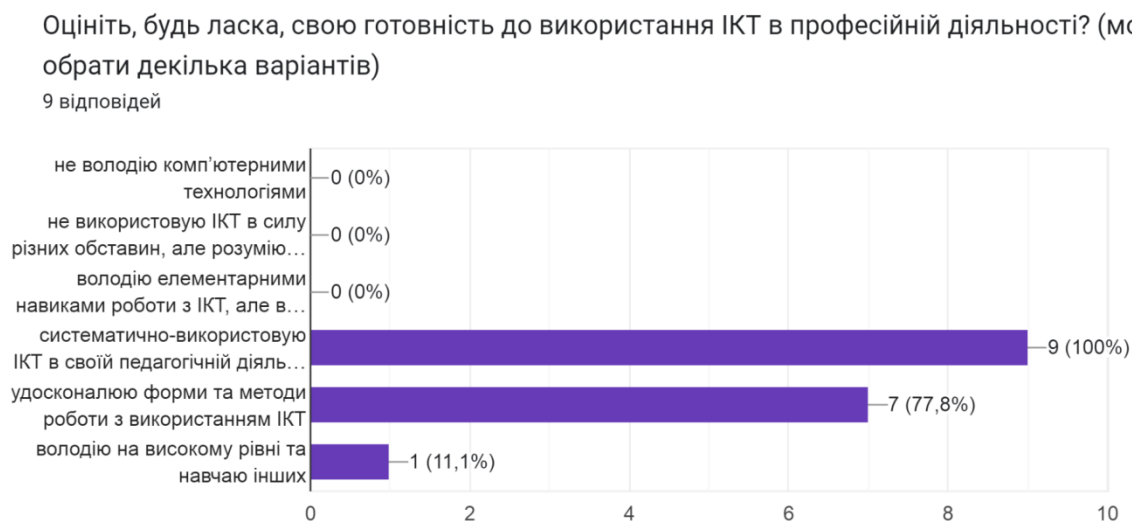

Рис. 2. Результати опитування щодо готовності використання ІКТ в професійній діяльності

Як видно з рис. 3, рівень володіння методиками створення власного електронного дидактичного матеріалу оцінили за шкалою від 0 до 5 (5- найвищий бал) виявився за результатами самооцінювання таким: 5 б. - 11,1%, 4 б. - 11,1%, 3б. - 66,7%, 2б. - 11,1%. Водночас рівень володіння ІКТ для оформлення тематичного планування, моніторингу знань, вмінь та навичок дітей та оформлення різних звітів був оцінений у 5б. - 55,6%, 4 б. - 44,4 % педагогами.

Таким чином, результати опитування засвідчили значне зростання рівню інформаційно-комунікаційної компетентності педагогів, яка у подальшому потребує удосконалення.

На цьому етапі визначено ефективність розробленого цільового проєкту щодо формування інформаційно-комунікаційної компетентності педагогів; скориговано навчально-методичне забезпечення за результатами апробації; удосконалено внутрішню систему методичної підготовки педагогічних кадрів у закладі дошкільної освіти; описано та узагальнено досвід роботи закладу

дошкільної освіти щодо ефективних моделей та механізмів формування інформаційно-комунікаційної компетентності педагогів.

Як би ви оцінили рівень володіння методиками створення власного електронного дидактичного матеріалу?

9 відповідей

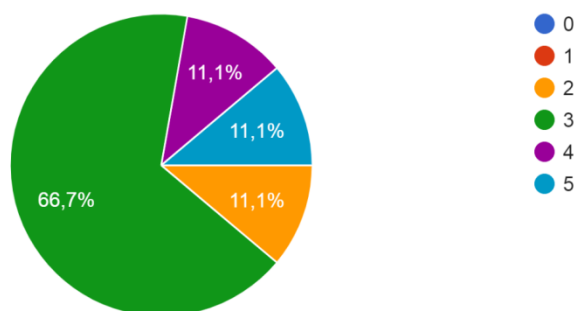

Рис.3. Результати опитування щодо рівня володіння методиками створення власного електронного дидактичного матеріалу

Результативність. За час роботи над темою у педагогів значно підвищився рівень розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності, частіше використовувати ІКТ в професійній діяльності, що дозволяє їм бути впевненими користувачами сучасних педагогічних технологій у освітньому процесі. Означене стало можливим завдяки співпраці закладу освіти із комунальним закладом «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради.

Висновки. Проаналізовано та узагальнено наявні наукові джерела, навчально-методичне забезпечення, практичний досвід роботи, що стосується професійного розвитку педагогів закладу дошкільної освіти, а саме їхньої інформаційно-комунікаційної компетентності. Результати аналізу підтвердили важливість удосконалення цієї компетентності у зв'язку з постійним розвитком технологій та їхнім впливом на освітній процес.

Результати самооцінювання рівня інформаційно-комунікаційної компетентності вихователів висвітлили певні прогалини, для надолуження яких розроблено та реалізовано цільовий проєкт, спрямований на підвищення компетентності кожного учасника педагогічного колективу за допомогою інтерактивних форм та цифрових інструментів навчання.

Наприкінці впровадження цільового проєкту проведено самооцінювання, яке довело наявність позитивних змін. Вихователі виявили зацікавленість у вдосконаленні інформаційно-комунікаційної компетентності, активно брали участь у тренінгах та семінарах.

Отже, розроблений цільовий проєкт виявився ефективним і сприяв підвищенню інформаційно-комунікаційної компетентності педагогів закладу дошкільної освіти.

Рекомендації щодо впровадження досвіду до масової педагогічної практики. Досвід стане корисним для директорів та вихователів-методистів закладів дошкільної освіти. Для його успішного впровадження рекомендуємо такі кроки:

- провести аналіз поточного рівня інформаційно-комунікаційної компетентності та використання ІКТ вихователями у професійній діяльності. Визначити основні проблеми, з якими стикаються директори та вихователі-методисти;

- розробити цільовий проєкт з впровадження ІКТ в освітній процес ЗДО, враховуючи особливості воєнного часу та потреби закладів дошкільної освіти.

- організувати цільові практичні тренінги та семінари з питань професійного розвитку;

- залучити педагогів до обміну досвідом, вирішення спільних проблем та надання підтримки один одному.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Нова редакція: наук. керів. Піроженко Т.: наказ Міністерства освіти і науки України № 33 від 12.01.2021 р. – URL: <https://bit.ly/3nPzWfO> (дата звернення: 06.02.2024).
2. Варецька О. В. Підготовка учителів початкових класів до економічного виховання школярів у системі післядипломної педагогічної освіти : автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04. Запоріжжя, 2008. 25 с.
3. Варецька О. В. Теоретичні і методичні засади розвитку соціальної компетентності вчителя початкової школи у системі післядипломної педагогічної освіти : дис... докт. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2015. 630 с.
4. Карпенко М. М. Освіта протягом життя як чинник людського розвитку. Національний інститут стратегічних досліджень Київ, 2015. № 20. URL: <https://bit.ly/4bMrrqb>
5. Ковальчук В. І. Спогади про В. Сухомлинського. К.: Рад. школа, 1990. 165 с.
6. Лук'янова Л. Б. Концепція освіти дорослих в Україні . Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2011. 24 с. URL: <https://bit.ly/3TaPAPL>
7. Мінда Л. Сутнісно-змістові характеристики професійного розвитку вихователів дошкільних навчальних закладів . *Наук.-пед. журнал «Обрії»* Івано-Франківський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. –Івано-Франківськ, 2016. № 1 (42). С.17-20. URL: <https://bit.ly/4c3Icxp>
8. Москаленко В. В. Соціальна психологія : підручник / В. В. Москаленко. – 2 - ге вид., випр. та доп. – Київ : Центр навчальної літератури, 2008. 688 с.
9. Назаренко Г. А. Розвиток професійної компетентності вихователів закладів дошкільної освіти засобами інформаційно- комунікаційних технологій. *Вісник Черкаського університету*. Черкаси, 2018. № 12. С. 80-88. URL: <https://bit.ly/42WvNa7>
10. Олексієнко Л. П., Шумейло О. Л. Сучасний тлумачний словник . К. : Кобза, 2002. 544 с.

11. Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників: постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800. URL: <https://bit.ly/3OWZ4f1> (дата звернення: 06.02.2024).

12. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 р. № 776. URL: <https://bit.ly/3OV6Vdh> (дата звернення: 06.02.2024).

13. «Про окремі питання діяльності закладу дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році»: лист Міністерства освіти і науки України від 21.08.23 р. № 1/12490-23. URL: <https://bit.ly/49JYMAg> (дата звернення: 06.02.2024).

14. Про освіту: Закон України. URL: <https://bit.ly/3ZHNVbX> (дата звернення: 06.02.2024).

15. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249613934> (дата звернення: 06.02.2024).

16. Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти»: наказ Міністерства економіки України від 19.10.2021 № 755-21. URL: <https://bit.ly/49opUoA> (дата звернення: 06.02.2024).

17. Пуховська Л. Теоретичні засади професійного розвитку вчителів : рух до концептуальної карти. *Порівняльна професійна педагогіка*. 2011. Вип. 1. С. 97 – 106.

18. Сердюк Н.М., Фогель Т.М. Безперервна освіта як чинник конкурентоспроможності майбутніх фахівців . *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя, 2020. № 70, Т. 3. URL: <https://bit.ly/3UTj71R>

19. Сидоренко В. В. Інноваційні напрями науково-методичного супроводу професійного розвитку педагогічних працівників у системі післядипломної освіти . *Інформаційний збірник для директора школи та завідуючого дитячим садком*. К.: РА «Освіта України», 2016. № 7-8(48). С. 22-29.

20. Сорочан Т. Наступність професійного розвитку вчителів у системі університетської та післядипломної освіти. *Вісн. ЛНУ ім. Т. Шевченка*, 2011. №20 (231). С. 274 – 284.

21. Хаустова О. В. Організація дистанційного навчання в умовах воєнного стану: проблеми педагогів та перспективи їх подолання у СППО . *Електронний збірник наукових праць ЗОІППО*. Запоріжжя, 2023. № 3(55). URL: <https://bit.ly/3TII0aI>

22. Хаустова О. В. Поняття «професійно-творчий розвиток учителя» в системі споріднених понять . *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя, 2019. № 67, Т. 2. URL: <https://bit.ly/49qwtqB>

23. Хрипун В. І. Професійний саморозвиток педагогічного працівника дошкільного навчального закладу у схемах і таблицях . *Для педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів*. Черкаси: ЧОПОПП, 2012. 25 с. URL: <https://bit.ly/3Ifxc29>

Додатки

Додаток 1 . Цільовий проєкт «Впровадження ІКТ в освітній процес ЗДО»

URL:

<https://docs.google.com/document/d/1-Fq2xBTv4y0ovk4vjQybu1em8eCNMfnN7yvCQZXkb1I/edit>

Додаток 2. План самоосвіти

URL:

<https://docs.google.com/document/d/1WqkMA4Gxh4pYyH-AF9zFmo3w00WFBhPJmzxMflqWhwY/edit>

[qWhwY/edit](https://docs.google.com/document/d/1WqkMA4Gxh4pYyH-AF9zFmo3w00WFBhPJmzxMflqWhwY/edit)

Додаток 3. Карти самооцінювання. URL:

<https://drive.google.com/drive/folders/1kinYB43FzvIZtMmBXp5SW4V4mJXi0XDY>

